

KULTURELT OPLYSNINGSARBEJDE I GRØNLAND

Af landsdommer *J. Kisbye Møller*

I.

Det påstås af og til i danske blade, at *oplysningsarbejdet i Grønland forsømmes*, ja udenforstående kan endog få det indtryk, at der heroppe næsten intet findes af, hvad man i Danmark forstår ved kulturliv. Naturligvis er det også rigtigt, at hvad der foregår af den art på denne barske ø med de vældige afstande og — trods alle forbedringer — forholdsvis sjældne og langvarige forbindelser både med Europa og mellem de beboede steder indbyrdes, ingen sammenligning tåler med, hvad der findes af muligheder i Danmark og andre tæt befolkede gamle kulturlande. At dette forhold for en dansker, der bor heroppe, er et savn, turde være indlysende; at det også — hvad der samfundsmæssigt er det vigtigste — er af afgørende betydning for nyordningen, at denne ikke alene giver sig udslag i tekniske og sundhedsmæssige forbedringer, men at den grønlandsktalende befolkningsviden øges, så den virkelig forstår, hvad der sker, og kan tage sit medansvar derfor, er der vist enighed om blandt de fleste. Uden at ville bestride, at vi skal meget videre, skulle denne artikel i nogle spredte glimt prøve at vise, at der dog — når man tager i betragtning, at „kulturlivet“ skal præsteres af en samlet befolkning på ca. 22.000 mennesker (deraf henved 1000 danske) spredt over en næsten 2000 km lang kyststrækning — sker en hel del i Grønland idag. Mon ikke de kritiske røster i lidt for høj grad støtter sig på indtryk fra korte sommerbesøg eller på et kendskab til Grønland, der stammer fra tiden inden de store forandringer, der er sket i de senere år?

Nu kan det jo altid diskuteres, hvor meget der kan smykke sig med betegnelser som kultur og alment oplysningsarbejde; grænsen overfor på den ene side *faglig uddannelse*, på den anden side det, der mere har karakter af *underholdning*, kan være vanskelig at drage — men det er stort set den samme begrænsede kreds af mennesker, der kaldes på. Jeg skal nu først skildre, *hvad der i vintermånederne foregår i en større koloni* (eller by, som vi er begyndt at sige) og derefter gå nærmere ind på det, der kan sammenfattes under begrebet *frivilligt oplysningsarbejde for voksne*.

II.

Tager vi *Godthåb*, som jeg har bedst kendskab til, kan den, der vil være med til det hele, unægtelig let få ugens aftener besat: Mandag aften holder ungdomsforeningen

Dansemik i Jakobshavn

Foto: Chr. Vibe

„Nunavta Kitornai“ (Landets børn), der for 11 år siden stiftedes af nuværende landsrådsmedlem, seminarielærer Augo Lynge, som regel møde — i foreningens eget lille hus, som medlemmerne har bygget — med foredrag, oplæsning på grønlandsk o. s. v. Medlemmerne er næsten alle unge grønlandere af begge køn, men holdes danske foredrag (jeg har f. eks. talt dernede om forsikrings spørgsmål og om små nationer i Europa), må der naturligvis tolkes; samme aften samles medlemmerne af det grønlandske *KFUK* i det gamle menighedshus; for tiden afholder de studiekreds over emnet „Den grønlandske Skole“ på grundlag af en grundbog af skoledirektør Gam. Om tirsdagen kommer en meget stor del af byens grønlandske og danske husmødre — og kivfakkerne med — sammen i *husmoderforeningen*; fru Kathrine Chemnitz er dens formand, i dens bestyrelse sidder lige mange danske og grønlandske kvinder, og i dens møderække veksler man mellem oplysende foredrag og demonstrationer af skindsyning, madlavning o. s. v. Tre eftermiddage om ugen har foreningen desuden denne vinter haft fuldtbesatte husholdningskurser under ledelse af en uddannet husholdningslærerinde. Onsdag aften er *sportsforeningens*, torsdag *KFUM*, og om fredagen stævner op til 100 mennesker til biografbarakken, hvor seminarielærer Nik. Rosing genfortæller danske romaner så levende, at tilhørerne i flere timer sidder fængslede deraf; den beskedne entréindtægt tilfalder fonden til bygning af det hårdt tiltrængte forsamlingshus. — Hertil kommer så, at der i vinterhalvåret 4 hverdags-

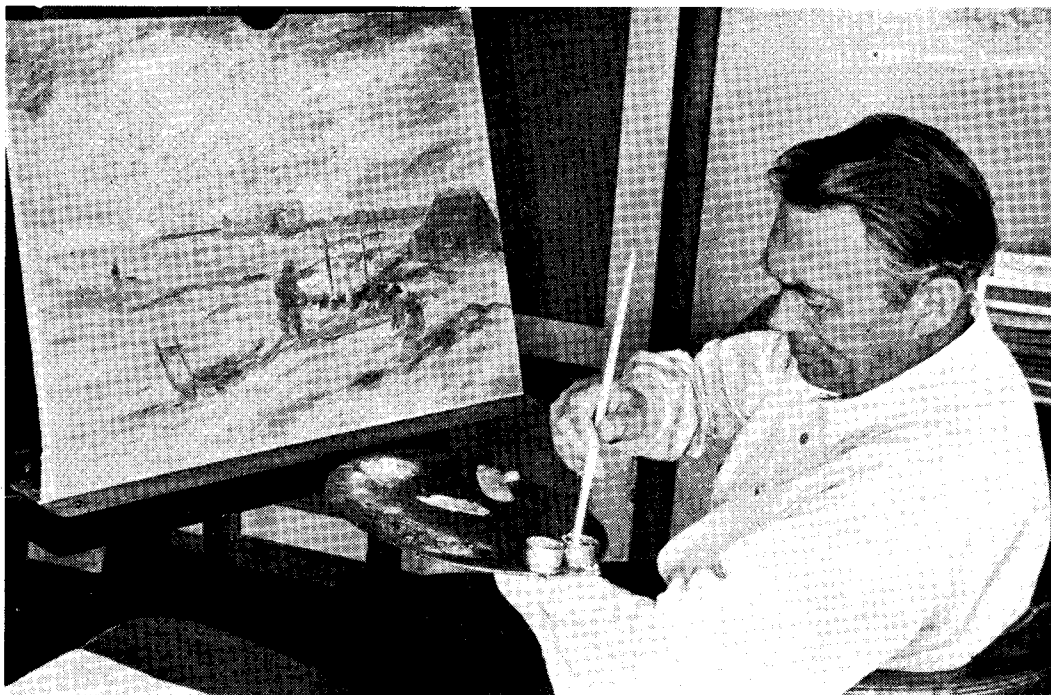
aftener om ugen er *aftenskole* i dansk, grønlandsk og regning (i vinter har 61 deltaget, flertallet var i alderen 18—27 år), at der er *teknisk skole*, *studiekredse* m. v. (Når det så i forbifarten nævnes, at der 3 aftener om ugen er biografforestilling, at ikke alene skisporten, men også det ivrigt dyrkede fodbold har sin højsæson i vintermånederne, og at der i år sågar har været danseskole, vil man forstå, at der snarere foregår for meget end for lidt! Der skal jo også være tid til lidt privat komsammen og til hjemmeliv!)

Naturligvis er billedet knap så broget i de *mindre kolonier* — og dog: Lad os tage en tilfældig valgt indberetning om kulturarbejdet vinteren 1951—52, nede fra *Nanortalik*. Her lyder tallene: Der har været sykursus med 38 deltagere, barneplejekursus med 33, 2 studiekredse (med „Hvad er demokrati“ som grundbog) med 38 deltagere og almindelig aftenskole med 40. Mødeprocenten for alle kurser var 97 for hele perioden. Nanortalik har 456 indbyggere. — Tager vi *Holsteinsborg*, meldtes der (vinteren 1951—52) om hele 145 elever i aftenskolen, fordelt på 16 hold, og om 4 studiekredse over emnerne demokrati, kulturelle problemer samt Grønlands fiskerierhverv samt i tilknytning hertil 2 offentlige møder. Den gennemsnitlige mødeprocent var 90. — Billedet er de fleste steder præget af velbesøgte aftenskoler, kurser i barnepleje, syning, samarittergerning, foredragsaftener og studiekredse. Hertil må så lægges de talrige foreninger — hvis program dog er af meget varierende lødighed og intensitet —, biograferne og sportslivet. Og når en kolonibestyrer en gang om ugen holder åbent hus, så enhver, der har lyst, kan komme og høre god musik — når grønlandsdepartementets kulturelle afdeling, som det skete sidste sommer, sender en maleriudstilling med fine reproduktioner af berømte værker rundt langs kysten — når den amerikanske konsul i Godthåb jævnlig viser kulturfilm for danske håndværkere og andre, så er det tilfældige eksempler, som kunne suppleres med mange flere, men som viser, at der foregår andet i de små grønlandske samfund end dansemikker og privat selskabelighed, at der er en broget mosaik af lodige ting, som enhver har adgang til.

Men — kommer vi til de *små steder*, til udsteder og bopladser, leveres der et helt andet liv. For den, der ikke har nok i arbejdets og naturens glæder, er her stille og trist. Her er det som regel ikke muligt at gennemføre aftenskoler og studiekredse, alt for sjældent kommer der foredragsholdere dertil, og sammenkomsterne udarter sine steder ofte til sørgelige drikkegilder. Den, der herude vil følge med, må håbe på, at skonnerter og motorbåde af og til har blade og bøger med, og at batterimodtageren er i orden, så man ialtfald kan høre lidt gennem radioen.

III.

Går vi nu på den baggrund, der er skildret i det foregående, nærmere ind på *oplysningsarbejdet* i snævrere forstand, er det naturligt først at spørge, hvad dettes *formål* må være, og derefter se på dets hjælpemidler og eventuelle resultater. Det er klart, at formålet 1) simpelthen er *at stille den kundskabstørst*, der findes hos så mange, navnlig

Maleren Peter Rosing ved staffeliet

Foto: Chr. Vibe

blandt de yngre og helt unge. Man vil gerne vide god besked om, hvad den store nyordning i Grønland fører med sig — for erhvervene, politisk, lønmæssigt og kulturelt — og i det hele lære Grønland og Danmark bedre at kende. Der er også betydelig interesse for et udvidet kendskab til den store verden udenfor, som Grønland alt for længe var isoleret fra. Nu hører man gennem radioen daglig om begivenheder rundt på jorden, om folk, der som grønlænderne selv er på vej mod ligestilling med de gamle nationer, og vil gerne vide mere derom. Når pastor H. Balle har skrevet den netop udkomne grundbog i udenrigspolitik, hænger det sammen med, at han som rektor ved seminariet mærkede, hvor interesserede de unge var i dette emne, der også har fået et af de højeste stemmetal ved afstemning blandt godthåbske studiekredsdeltagere. — 2) Oplysningsarbejdets formål er imidlertid efter min opfattelse ikke begrænset til det kundskabsmeddelende. Lige så vigtigt er det, at kundskaberne gives i en form, der tilskynder deltagerne til selvstændigt at arbejde med stoffet, øger deres evne til at deltage i saglig drøftelse og til at tage egne, begrundede standpunkter. Studiekredse, foredrag efterfulgt af adgang til fri diskussion og læserindlæg i de lokale blade synes — i Grønland som andetsteds — at være egnede til, hvad man kunne kalde *opdragelse til medborgerskab i et demokratisk samfund*, og er da også — i den beskedne målestok, som der nu kan være tale om heroppe — kommet i brug. 3) I nær sammenhæng med det lige nævnte må endelig fremhæves, at deltagelse i oplys-

*Grønlænder fra Kangamiut
med sit særprægede husflidsarbejde*

Foto: Chr. Vibe

ningsarbejdet er et af de bedste felter for et *nært samarbejde mellem danske og grøn-
lændere*. Naturligvis kræver det fra begge sider takt og god vilje at respektere den forskel
i mentalitet og viden, der ofte består, men linien må både af ideelle og praktiske grunde
være den, at adgangen til både at lede og deltage må stå åben for enhver, hvad enten
den pågældende er grønlandsk- eller dansksproget.

Ser vi nu på oplysningsarbejdets *hjælpemidler*, må de som i andre lande i hovedsagen
blive *radioen, blade, bøger, studiekredse, foredrag og foreninger*. Det lyder så ligetil, men
forinden der gøres nogle bemærkninger om hvert enkelt af disse hjælpemidler, skal der
peges på *een fælles vanskelighed*, den største af alle hindringer for et effektivt oplysnings-
arbejde, nemlig *den sproglige*. Mon nogen, der ikke selv har været ude for det, gør sig
klart, hvilken hæmning det er, at næppe 10 pct. af den grønlandske befolkning idag —
trods store fremskridt i de sidste år — forstår så meget dansk, at de kan tilegne sig kund-
skaber af betydning på dette sprog? At alt, hvad der siges og skrives — udover dagliglivets

enklateste ting — må passere den lille kreds af grønlandere, der mestrer dansk (eller den endnu mindre kreds af danske, der behersker det overordentlig vanskelige grønlandske sprog). Ethvert foredrag i radioen eller på et møde, ethvert indlæg i en diskussion, enhver bog eller artikel i et blad må tolkes. Der trækkes herved meget store vekslers på nogle få, uden hvis dygtige og idealistiske formidling det hele slet ikke kunne gå. Og selv med den bedste tolkning kræver et foredrag, som begge parter skal have glæde af, således den dobbelte tid, en artikel fylder mindst den dobbelte plads o. s. v. Vi ved imidlertid, at kendskabet til dansk ved hjælp af de nye skoleformer vil vokse år for år, og der er idag intet andet at gøre end at tage kendsgerningerne, som de er.

Radioen burde i Grønland mere end nogetsteds være den store kulturspreder. Dens store mangel er — som danske blade gang på gang med rette har påpeget — at dens senderstyrke er alt for svag. Selv i den gode vintertid kan den ikke dække Grønland konstant, og i sommerhalvåret er det kun nogle få af de grønlandske kolonier, der kan høre Godthåb med udbytte. Under redaktør Helge Christensens ledelse udsendes over radioen et fyldigt og afvekslende program, hvori — ved siden af den tosprogede radioavis, musikudsendelser, oplæsninger på grønlandsk og underholdningsstof — oplysningsarbejdet får sin berettigede plads. Som eksempler fra det sidste årstid kan nævnes landshøvdingens foredrag om de nye kommunalbestyrelses opgaver, foredrag om de forenede nationer, om grundlovsforslaget og det grønlandske ægteskabslovsforslag; der har været foredrag om kirkeliv i Danmark og Grønland, skole- og opdragelsesproblemer, Carl Nielsen og andre komponister (i tilslutning til radioens torsdagskoncerter pr. grammofonplader) m. m. Der er jævnlige oversigter over aktuelle udenrigspolitiske problemer. I interviewform er arbejderne til udvikling af fiskeriet blevet skildret, og rejseskildringer har bragt pust fra fremmede lande. Radioen har i 1952 haft ialt 112 foredrag og interviews, deraf de 57 på grønlandsk.

Også de to landsomfattende blade, „*Avangnâmiok*“, der udgives i Godhavn og udelukkende indeholder stof på grønlandsk, og „*Atuagagdliutit-Grønlandsposten*“, der trykkes i Godthåb og er dobbeltsproget, har deres store betydning for oplysningsarbejdet. Ganske vist kan de på grund af trafikforholdene ofte først være modtagerne i hænde måneder efter, at de er udkommet (så de ikke egner sig som egentlige nyhedsorganer), men som tidsskrifter, der foruden lettere stof indeholder oplysende artikler af almen interesse, sluges de af den læselystne befolkning. Fra *Atuagagdliutit* kan f. eks. nævnes vægtige artikler om de grønlandske erhvervsproblemer, husfliden, tamrenerne og tuberkulosebekæmpelsen. Også artikler med emner fra Grønlands historie, om sproglige spørgsmål, fremtrædende personligheder m. m. har kunnet øge læsernes horisont.

Nærmere aviser kommer de som oftest dupliserede private *lokalblade*, der hver måned eller hver 14. dag udgives i de fleste større kolonier. „*K'aKortoK*“ i Julianehåb er rent grønlandssproget, „*Kamikken*“ i Godthåb (der er trykt og udkommer hver uge), „*Me-*

teôre“ i Sukkertoppen og „*Spurven*“ i Holsteinsborg er tosprogede. Lokalaviserne bringer bynyt i lettilgængelig og fornøjelig form, men deres største samfundsmæssige betydning ligger nok i deres egnethed som tumleplads for en fri offentlig debat; i indlæg fra grønlandske og danske læsere føres ivrige diskussioner om emner lige fra grundlov til hundehold, fra fiskerispørgsmål til tvungen skolebadning, fra bygning af sognegårde til nye fredningsbestemmelser o. s. v. Lad være, at debatten af og til skæmmes af personligheder eller uoverlagte ord; deres mulighed for at rense luften for de ukontrollable rygtedannelser og for at tjene som „demokratisk forskole“ må sandelig ikke undervurderes.

Oplysende bøger og småskrifter på grønlandsk har ialtfald i de senere år spillet en alt for ringe rolle. „*Folkeoplysningsforeningen*“s ældre serier af oplysningslitteratur er praktisk talt udsolgt. Vel er *Grønlandskommissionens betænkning* for den interesserede grønlænder et vigtigt kildeskrift — men det kan ikke undre, at der kun var noget større salg af denne tunge kost i den periode, hvor vi brugte kommissionsbetænkningen som grundbog for studiekredse. Mens på skønlitteraturens område grønlandske oversættelser af „Bræen“, „Ivanhoe“ m. v. i de sidste år har set lyset, har trangen til let tilgængelig faglig oplysning næsten udelukkende været imødekommet af „*Folkevirke*“s udmærkede serie studiekredsgrundbøger. Man må meget håbe, at det fremstød over en bred front med udgivelse af forsvarlig faglitteratur på grønlandsk, som „*Folkeoplysningsforeningen*“ er ved at forberede, snart må ændre tilstandene på dette felt. Idag er gengivelse på grønlandsk af artikler i „*Det Bedste*“ i alt for stort omfang den menige grønlænders højeste kundskabskilde.

Som formand for studiekredsudvalget for Grønland siden dets oprettelse januar 1951 er *studiekredsarbejdet* den gren af oplysningsvirksomheden, jeg har bedst kendskab til. Da vi i begyndelsen af 1951 — i et opråb, der fordeltes til samtlige husstande, og ved et offentligt møde — indbød den godthåbske befolkning til deltagelse i studiekredse, var dette noget hidtil uprøvet og ukendt for de allerfleste. Vi var derfor overvældede ved, at godt 100 (hvoraf de $\frac{3}{4}$ grønlandsktalende) tegnede sig; vi fordelte dem på 10 kredse (de 7 grønlandssprogede), og i de kommende 3 måneder gennemgik alle disse kredse udvalgte afsnit af *kommissionsbetænkningen*, som var den eneste tilgængelige „grundbog“, vi kunne skaffe. For at gøre stoffet lettere forståeligt udarbejdede vi dobbeltsprogede vejledninger i det med litteraturhenvísninger; kredsene lededes i de fleste tilfælde af grønlændere, men sagkyndige fra de forskellige felter stillede sig velvilligst til rådighed. Iøvrigt foregik og foregår studiekredsene — som danske og grønlandske hjem åbnede deres døre for — nogenlunde som studiekredse i Danmark, selv om den tidsrøvende tolkning og deltagernes forskellige forudsætninger naturligvis medfører, at man ikke altid kan gå så dybt i stoffet som ønskeligt. Udfra erfaringer fra aftenskolen kunne man have befrygtet, at mange ville falde fra, men det blev ikke tilfældet: Både i Godthåb og de fleste andre steder har procenten af dem, der har fuldført, ligget på over 80.

I vinteren 1951—52 viste tilslutningen i Godthåb sig endnu større end det første år: 125 unge kvinder og mænd deltog — delt på 10 kredse — i gennemgangen af „*Demokrati sunauna?*“, en for grønlandske læsere tilpasset oversættelse af Hal Kochs „Hvad er demokrati?“. Det var den anden i den ovenfor nævnte serie af „Folkevirke“s studiekredsgrundbøger; den første, „*Borger i Grønland*“, benyttede husmoderforeningen som grundbog ved de første studiekredse (1951—52) specielt for kvinder. Begge de små bøger er fuldstændig udsolgt. I vinter har „Folkevirke“ opsendt endnu to grundbøger, skoledirektør Gams om den grønlandske skole og pastor Balles om udenrigspolitik, der allerede er berørt; begge bøgerne er på vort forslag gennemført dobbeltsprogede og forsynet med spørgsmål og litteraturhenvisninger. For kun 2 kr. stykket kan de købes i Den kgl. grønlandske Handels butikker overalt langs kysten.

På grundlag af den første vinters erfaringer sendte studiekredsudvalget efteråret 1951 en henvendelse til ca. 50 kvinder og mænd langs kysten med opfordring til at etablere studiekredse. I de fleste kolonier — og på eet udsted, K'ôrnoK, — fulgte man opfordringen, således at det allerede i 1952 kunne slås fast, at *studiekredsarbejdet var en realitet en lang række steder langs kysten*. Nogle eksempler er givet foran — under II. Her skal blot nævnes endnu et, nemlig det store arrangement, som kulturudvalget i Egedesminde gennemførte vinteren 1951—52: Fordelt på 4 dobbeltsprogede hold deltog 47 mennesker i studiekredsarbejde af 8 ugers varighed. På alle kredse gennemgik man følgende emner: Erhvervsproblemer — sundhedsvæsen — børneforsorg — samt nordbotiden. Kredsene lededes af en grønlandsk seminarielærer og af den danske kæmner og læge. Alle deltagere betalte 5 kr. for at være med (samme betaling kræver vi i Godthåb); de fleste aftener holdtes i danske eller grønlandske hjem, og fremmødet var næsten 100 pct. Yderligere afholdtes i Egedesminde 7 offentlige foredrag. — De fleste andre steder har man brugt „Hvad er demokrati?“ som grundbog.

Om fremtiden skal ikke spås, men det ser ud til, at studiekredsen med dens sluttede karakter og samværet i de forskellige hjem under hyggelige former er slået an som arbejdsform; samtidig rummer den en virkelig god mulighed for at bevare og udbygge de personlige kontakter mellem danske og grønlandere, som med byernes vækst og andre af nyordningen følgende virkninger kommer i farezonen, hvis man ikke fra begge sider gør en bevidst indsats for at knytte dem. Udenfor Godthåb er det oftest vanskeligt at finde tilstrækkeligt mange kvalificerede ledere; iøvrigt er den største hemsko den ringe mængde skriftligt materiale, der findes på grønlandsk. Vi har f. eks. i Godthåb i denne vinter forsøgt os med dobbeltsprogede studiekredse i malerkunst alene på grundlag af reproduktioner og med dansk grundbog, men det siger sig selv, at det er meget vanskeligt — og for de fleste emners vedkommende næsten umuligt.

I en række kolonier holdes i vinterens løb *foredragsrækker* med film. Eksempelvis kan nævnes, at der i Sukkertoppen forrige vinter var 15 ugentlige foredragsaftener, deraf

Grønlandske skolebørn

Foto: Chr. Vibe

2 vellykkede spørgeaftener, hvor institutionslederne mødte frem og besvarede spørgsmål af den forskelligste art, der i forvejen var indleveret af befolkningen. I Godthåb har studiekredsudvalget nu på 2. vinter kombineret studiekredsene med foredragsaftener, hvortil enhver kan købe et partoutkort. Efter foredragene er der altid adgang til spørgsmål og diskussion, det hele er naturligvis på begge sprog. I denne vinter har ca. 200 mennesker hver gang fyldt biografen til sidste plads; emnerne har været „Grønland og nyordningen“, „Mulighederne for privat handel i Grønland“ (holdt af en privat dansk næringsdrivende) og „Den nye grundlov og Grønland“. Ikke mindst glæde har vi haft af at overtage Sukkertoppens gode idé med spørgeaftener: Inden fristens udløb havde vi modtaget over 50 spørgsmål af den forskelligste art, anonymt fordeltes de til de respektive institutionschefer, og på mødeaftenen mødte landshøvding og kolonibestyrer, læge og ingeniører, skolens folk og politiet frem og besvarede „folkets røst“: Hvorfor får grønlænderne ikke samme løn som danske? Hvad må handelen og de private tage i avance? Hvorfor har vi ikke nummerordning i butikken og et rigtigt postvæsen? O. s. v., o. s. v.

Der er foran i skildringen af en vinteruge i Godthåb givet et par glimt fra *foreningslivet*. På dette sted skal peges på foreningernes foredragsvirksomhed som en af oplysningens naturligste veje. Nogle foreninger gør også her en god indsats, men mange er for

små og har for ringe lokaleforhold til rigtig at kunne udfylde denne opgave. Det ville sikkert være til gavn, om udviklingen kunne gå i retning af noget færre, men større foreninger. At det ikke skorter på lyst fra foreningsledernes side til at være med i et fælles oplysningsarbejde, ser vi f. eks. i Godthåb, hvor studiekreds- og læsestuevirksomheden tilrettelægges i snævert samarbejde med de kulturelle foreninger, der f. eks. i efteråret 1952 udpegede deltagere til en lederstudiekreds.

IV.

Fra statens side følges og støttes oplysningsarbejdet af *Grønlands kulturelle råd*, der har landshøvdingen som formand, og som står i forbindelse med ministeriets kulturelle afdeling i København. Også *landsrådet og kommunerne* er fuldt ud klare over et alsidigt oplysningsarbejdes betydning og yder deres skærv. Man må dog efter min opfattelse håbe, at en væsentlig del af den virksomhed, der foran er skildret, må bæres frem af frivillig ydet, privat initiativ, hvortil der så i fornødent omfang gives offentlig støtte. Endnu mangler meget, og hver part må søge at løse sin del af opgaverne! Staten håber vi især vil skaffe Grønland en stærkere radio — og sende flere kulturfilm og bedre spillefilm herop. Mangelen på biblioteker og læsestuer, fritidshjem og forsamlingshuse er andre afgørende hindringer for kulturlivets vækst, og det vil være bedst, om disse mangler efterhånden kan afhjælpes i samarbejde mellem stat, kommune og private kredse. Atter andre opgaver — ligesom ansvaret for den nærmere gennemførelse — synes sundest at ligge hos private organisationer eller personer de enkelte steder i Grønland, eventuelt således at disse direkte søger kontakt med og bistand hos den tilsvarende organisation i Danmark. En forudsætning herfor vil dog være, at der til stadighed er tilstrækkelig mange danske og grønlændere, der efter evne vil yde deres indsats.

Som det fremgår af det netop anførte, har det ikke været denne artikels mening at skjule, at der endnu er meget at indhente på det grønlandske oplysningsarbejdes vej. Enhver, der frivilligt er gået ind i det, vil have sine idéer og forslag, men der vil være enighed om, at det fortsat må udbygges og varieres. Praktiske resultater i form af større ansvarsfølelse og modenhed kan først komme efterhånden, men skal nok vise sig. Men forhåbentlig er det lykkedes at give et indtryk af, at en oplysningsvirksomhed *er* i gang på mange felter, at den foregår i godt samvirke mellem stat, kommuner og private og mellem grønlændere og danske, og at vore beskedne bestræbelser vinder genklang hos en lydhør, vågnende befolkning. Lad mig slutte med studiekredsens motto:

Byg det nye Grønland på viden, vilje og samfundssind!